

[Niels Westerby.]

man heller ikke. Men det, det for os drejer sig om, er at give den enkelte landmand en chance for at finde ud af, hvad der er den rigtige brugsstørrelse for ham, når han skal producere og tilpasse sig afsætningsvilkårene og produktionsvilkårene.

Vi mener altså med andre ord, at landbruget skal have frie forhold på dette område, og vi mener ikke, det er farligere at give landbruget friere forhold på dette område, end det er at give andre erhverv frie forhold. Liberalt centrums folketingsgruppe er indstillet på, at der bør være fri sammenlægningsret, at de enkelte landmænd må have lov til selv at finde den rigtige brugsstørrelse. Vi forbeholder os ved andenbehandlingen af lovforslaget at stille ændringsforslag herom. Vi kan ikke fatte, at det er rigtigt i en tilpasningstid og i en udviklingstid at lægge en overgrænse — oven i købet så lav en overgrænse — som det foreslås ved denne lovgivning.

Vi har bemærket, at den konservative ordfører mener, man burde gå op til 100 ha, men det finder vi heller ikke er rigtigt; det er ikke rigtigt at lave en kunstig grænse, som folk begynder at sammenlægge og investere op til. Derved får vi alt for let den mulighed frem, at der bliver tale om fejlinvesteringer i landbrugsbedrifter af en ganske bestemt størrelse; og det er meget vigtigt, da dette land er meget kapitalfattigt i forhold til de behov, der er for kapital, at vi ikke får investeret i virksomheder, som har en forkeret størrelse. Jeg tror, at de enkelte landmænd, de enkelte arbejdere ude i landbruget er i stand til selv at finde ud af, hvad der er den rigtige størrelse for dem, og det giver den bedste garanti for, at man ikke får fejlinvesteringer. Men fastsætter man i lovgivningen en kunstig grænse, kommer man til at løbe denne risiko i meget højere grad, end man ellers ville gøre det. Derfor er vi indstillet på — også af mange andre grunde, men jeg skal fatte mig i korthed — at der bør være fri sammenlægningsret inden for landbruget, og vi forbeholder os, som jeg sagde før, at stille ændringsforslag herom ved lovforslagets anden behandling.

Dernæst et par ganske korte bemærkninger om finansieringssiden. Jeg anser det for et mindst lige så vigtigt spørgsmål som

spørgsmålet om brugsstørrelsen, at landbruget får en nemmere adgang — jeg siger udtrykkeligt en nemmere adgang — end nu til billigere kapital, det vil sige til en lavere rente end nu. Når der bliver færre landmænd og disse færre landmænd skal have et godt udkomme — og det skal de, for de er ikke med i den velstandsudvikling, der i øvrigt er i samfundet — og vi samtidig skal opretholde en produktion af et omfang, som der er mulighed for at afsætte til udlandet, og landmændene ikke skal komme til at svede alt for meget, og meget mere end man gør det i andre erhverv, er det uhyre vigtigt, at landbrugerne får nem adgang til billig kapital, således at de kan rationalisere og mekanisere og specialisere så meget som overhovedet muligt. Hvis ikke det er tilfældet, kan man ikke opnå den tilstrækkelige produktivitet.

Det er naturligvis i første række et spørgsmål om den almindelige økonomiske politik, og det er naturligvis et spørgsmål om et lavere renteniveau og en større likviditet på kapitalmarkedet. Jeg skal ikke føre en debat om det her, kun nævne, at liberalt centrum mange gange i folketinget har fremsat forslag, som skulle lette situationen på det almindelige kapitalmarked og fremkalde et lavere renteniveau, noget, der ville gavne landbruget, boligbyggeriet og de øvrige erhverv.

Landbrugsministeren har været inde på spørgsmålet om at give særlige tilskud til de mindre brug i forbindelse med den friere strukturmulighed, der er i den lovgivning, der her er fremsat forslag om. Det drejer sig om 50 mill. kr., og det drejer sig om at yde dem til en rentefod på 6½ pct. Her vil jeg gerne gøre opmærksom på, at i forhold til de kapitalbehov, landbruget har, forslår dette, jeg havde nær sagt som en skrædder et vist sted. Det er jo ikke det, det i virkeligheden drejer sig om, når talen er om at løse landbrugets kapitalproblem. Vi er meget betænkelige ved at lave den slags, jeg havde nær sagt kunstige tilskudsordninger, hvor man efter ganske bestemte kriterier prøver at hjælpe ganske bestemte arbejderbrug; det mener vi ikke er den rigtige måde at gøre det på.

Vi mener, at den almindelige økonomiske politik må være hovedsigtet. Men jeg vil gøre den tilføjelse, at der i særlig grad er